

La Llei Orgànica d'Educació començarà a caminar

CCOO considera que a la LOE hi ha avenços significatius i mancances importants

La LOE, ni tant, ni tan poc

Després d'un llarg curs parlamentari el Congrés dels Diputats va aprovar el passat mes d'abril la nova llei educativa que deroga totes les lleis anteriors amb l'excepció de la LODE, la qual només es modifica parcialment en alguns aspectes relatius als concerts educatius, alumnat, drets i deures de les famílies...

La LOE, publicada al BOE 106 del 4 de maig de 2006, simplifica el marc legal i obre les portes als seu desplegament normatiu i a la futura llei catalana d'educació.

La LOE, llei imposada pel PP, involucionista i retrògrada, ha donat pas a una LOE que ha estat aprovada en un context de pressions des de la dreta i uns intents de consens malauradament no aconseguits. Les renúncies que els sectors progressistes hem hagut de fer constantment en el camp educatiu no es veuen acompanyades d'una actitud semblant pel sector de la dreta conservadora i especialment d'alguns sectors de l'església que continuen defensant un model privatitzador i confessional.

A cavall entre la LOGSE i la LOCE la nova llei educativa pretén ser un marc legislatiu amb una vigència més duradora que les lleis anteriors. La consolidació de les seves virtuts i la superació de les febleses vindran molt condicionades per l'aplicació efectiva que es faci en els seus desenvolupaments i sobretot per una veritable inflexió en la inversió educativa que permeti superar els dèficits acumulats.

La LOE consolida aspectes de la LOCE: la pròpia estructura de la llei, la concepció sobre la funció directiva dels centres, la gratuïtat de l'ensenyament de 3 a 6 anys, el manteniment del cos de catedràtics, el tancament dels currículums escolars amb una concepció poc innovadora, entre d'altres.

Però la LOE també recupera alguns dels principis de la LOGSE referits a la concepció de l'aprenentatge, al tractament de la diversitat i a la necessitat de fer una educació individualitzada que persegueixi l'èxit escolar per tot l'alumnat.

Principis educatius fonamentals

Proporcionar una educació de qualitat per a tots els ciutadans i ciutadanes garantint la igualtat d'oportunitats i conciliant la qualitat amb l'equitat. **Equitat i qualitat** són dos termes indissociables i se n'estableix la relació necessària.

El principi de l'esforç compartit: tots els membres de la comunitat col·laboren per aconseguir l'èxit escolar de l'alumnat, valorant l'esforç individual però també el compartit per famílies, professorat, administracions i societat en general.

Confluència amb els objectius educatius de la Unió Europea. Un compromís per assolir l'objectiu comunitari de creixement econòmic sostingut en una societat basada en el coneixement amb millores de l'ocupació i major cohesió social.

Servei públic educatiu. Responsabilitat compartida de tots els centres. El servei públic de l'educació pot ser prestat pels poders públics i per la iniciativa social, com a garantia dels drets fonamentals de la ciutadania i la llibertat d'ensenyament

L'aprenentatge al llarg de la vida, la flexibilitat del sistema i la millora del trànsit de la formació al treball o l'autonomia dels centres educatius serien altres aspectes que presideixen la nova llei d'educació.

Repassem alguns aspectes importants de la llei

▪ Currículums

S'inclouen les competències bàsiques com a components del currículum. Amb un 55 % del currículum establert en l'àmbit estatal es manté una àmplia possibilitat d'incidència de les comunitats autònomes.

▪ Cooperació entre les administracions

Regula i potencia la coresponsabilitat de l'Estat i les administracions autonòmiques. És una llei molt més oberta que la LOCE, que permet

desenvolupar polítiques pròpies a cadascuna de les autonomies.

La col·laboració de les administracions locals en els temes educatius, no queda ben resolta.

▪ Finançament

Per primera vegada, una llei introdueix un títol dedicat al finançament i s'aprova amb una memòria econòmica. Encara que la proposta de CCOO era que es fes una llei de finançament, és un pas positiu el compromís adquirit en la llei d'avançar per confluïr amb la mitjana europea de despesa en educació.

Etapes educatives

Es recupera la concepció d'una educació basada en la diversitat i s'introdueixen algunes modificacions importants en aspectes organitzatius, curriculars, promoció de l'alumnat i programes de diversificació.

▪ Mesures curriculars

Programes de reforç per a l'alumnat. En les etapes obligatòries s'introdueix una nova matèria d'Educació per a la ciutadania en el tercer cicle de primària, en dos cursos d'ESO i de batxillerat. No es podrà considerar aquesta matèria com a alternativa a la religió.

▪ Educació infantil

Es recupera la concepció de l'educació infantil (de 0 a 6 anys) com a etapa educativa. Es manté la gratuïtat dels 3 als 6 anys, malgrat no ser obligatòria, ja establerta en la LOCE.

▪ Primària

Consolida la presència curricular de la llengua estrangera amb la possibilitat d'introduir una segona llengua al tercer cicle de primària. Introducció de la nova matèria d'Educació per a la ciutadania.

▪ Secundària obligatòria

Desapareixen els cicles i s'estructura en quatre cursos: tres més un.

Els tres primers cursos tenen una estructura semblant i el quart és orientador cap als estudis postobligatoris i la incorporació a la vida laboral.

A partir del tercer curs s'introdueixen programes de diversificació curricular.

S'estableixen els programes de qualificació professional per als alumnes amb 16 anys que

no han acabat el graduat, amb la possibilitat d'avançament als 15 anys.

Es limita el nombre de matèries en els dos primers cursos.

La concepció del currículum és més tancada que amb la LOGSE, amb menys autonomia per als centres, encara que obre possibilitats a la diversificació curricular per a l'alumnat amb més dificultats.

▪ Batxillerats

Les modalitats es redueixen a tres: artístic, científic-tecnològic i humanístic.

No hi haurà cap prova general específica per adquirir la titulació. Per accedir a la universitat hi haurà una prova única homologada.

▪ Formació professional i altres ensenyaments

S'introdueix una major flexibilitat en l'accés i en la relació entre els subsistemes de la formació professional.

S'estableix el caràcter d'educació superior per als ensenyaments artístics i els graus superiors. Es recuperen els continguts dels **ensenyaments artístics** oblidats per la LOCE.

Per primera vegada apareixen en una llei orgànica els **ensenyaments esportius**.

L'**ensenyament d'adults** adquireix rellevància especial, amb una concepció d'ensenyament al llarg de la vida.

L'equitat educativa

Tot el títol II de la Llei està dedicat a l'**equitat educativa** com a objectiu central del sistema educatiu:

- Actuacions per atendre l'alumnat amb necessitats educatives específiques, alumnat amb altes capacitats i alumnat d'incorporació tardana.
- Compensació de desigualtats amb beques, ajuts...
- Distribució equitativa de l'alumnat. Seran les administracions autonòmiques les que podran regular l'admissió de l'alumnat, però la Llei estableix certes condicions que caldrà garantir: gratuïtat dels ensenyaments obligatoris, reserva de places en el període de preinscripció, comissions d'escolarització quan la demanda de places superi l'oferta...
- Distribució equilibrada de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

▪ Participació i govern dels centres

Els consells escolars i els claustres recuperen el seu caràcter d'òrgans de govern. La funció directiva es veu reforçada i l'equip directiu és considerat òrgan de govern executiu. Ha estat especialment significativa la incorporació d'un representant dels municipis en els consells escolars dels centres concertats, mesura contestada pels titulars dels centres i de les patronals.

Les administracions educatives afavoriran l'autonomia dels centres amb recursos materials i humans diferenciats d'acord amb els plans dels centres i el context social.

▪ Religió i laïcitat

El condicionant dels acords de l'Estat espanyol amb la Santa Seu sobre l'ensenyament de la religió catòlica a les escoles torna a deixar

pendent la reivindicació de la laïcitat del sistema públic, basada en el respecte a tot tipus de creences i deixant la religió en l'àmbit privat propi de cada individu. A diferència de la LOCE, no hi haurà cap alternativa a la religió.

▪ Professorat

S'estableix novament la jubilació voluntària anticipada i incentivada als 60 anys, durant el temps d'aplicació del calendari de la Llei; es preveuen mesures per reduir el nombre d'interinitats i la millora del sistema d'accés. Cal remarcar que, paral·lelament a la Llei, s'està negociant una proposta d'estatut de la funció docent que hauria de ser un instrument important per consolidar i avançar en millores per als professionals de l'educació.

Cal continuar batallant

- Per la laïcitat de l'escola pública.
- Per un desenvolupament normatiu que garanteixi el compromís de tots els centres del servei públic educatiu amb la qualitat de l'educació per a tots i totes. Per una igualtat veritable en l'accés a tots els centres.
- Per reduir les ràtios d'alumnat i millorar l'atenció compensadora de desigualtats.
- Per reduir les diferències en els espais educatius no escolars i de temps de lleure.
- Per arribar abans a una despesa educativa del 6 % del PIB.
- Per millorar les condicions de tots els treballadors i treballadores de l'ensenyament, mestres i professors, educadors, tècnics superiors, personal d'administració i serveis, auxiliars...